

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul Maghiar de Istorie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	2015-2018
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie-Arheologie-linia maghiară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Arheologia și cultura materială a epocii migrațiilor (HU)						
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Révész László/Dobos Alpár						
2.3 Titularul activităților de seminar							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					xx
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					xx
Tutoriat					xx
Examinări					xx
Alte activități:					xx
3.7 Total ore studiu individual	42				
3.8 Total ore pe semestru	28				
3.9 Numărul de credite	2				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Realizarea cursului necesită folosirea unui calculator și videoproiector, hărți digitale, conexiune la internet.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	Familiarizarea cu artefactele din epoca migrațiilor și din epoca medievală timpurie Cunoașterea metodelor de prelucrare a materiei prime și a proceselor de producție Familiarizarea cu metodele de interpretare a materialului arheologic din epoca studiată Asimilarea și utilizarea conceptelor specifice domeniului Utilizarea instrumentelor de cercetare socială Capacitatea de a colecta date Capacitatea de a analiza și interpreta datele
Competențe transversale	Familiarizarea cu terminologia în limba maghiară Dezvoltarea gândirii critice Analiza și sinteza Vorbirea în public și abilități de prezentare Munca în echipă Competențe digitale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Acumularea unor cunoștințe legate de cultura materială din epoca migrațiilor și din epoca medievală timpurie Acumularea unor cunoștințe legate de problemele generale ale epocii studiate
7.2 Obiectivele specifice	Familiarizarea studenților cu cultura materială din epoca migrațiilor și din epoca medievală timpurie cu specială privire la Transilvania Familiarizarea studenților cu metodele de interpretare ale materialului arheologic din epoca studiată

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Cronologia epocii migrațiilor și a epocii medievale timpurii	Proiecții multimedia	
2. Cultura Sântana de Mureș-Cerneahov	Proiecții multimedia	
3. Cultura materiale a epocii hunice	Proiecții multimedia	
4. Cultura materială a epocii merovingiene	Proiecții multimedia	
5. Cultura materială a epocii avare	Proiecții multimedia	
6. Tehnici de prelucrare a metalului în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
7. Ceramica, osul, lemnul și sticla în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
8. Motive decorative în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
9. Importuri și producție locală în Bazinul Carpatic în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
10. Evoluția costumului feminin și masculin în secolele	Proiecții multimedia	

5–8 p. Chr.		
11. Evoluția culturii materiale în Transilvania în epoca hunică și gepidică	Proiecții multimedia	
12. Evoluția culturii materiale în Transilvania în epoca avară	Proiecții multimedia	
13. Funcționalitatea artefactelor în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
14. Arheologie funerară	Proiecții multimedia	
Bibliografie		
Bóna I., <i>Daciától Erdőelvéig. A népvándorlás kora Erdélyben (271–896)</i>, in Erdély története, I. kötet, főszerk. Köpeczi B., Budapest, 1986, 107-234. Horedt, K., <i>Siebenbürgen im Frühmittelalter</i>, Antiquitas, Reihe 3, 28, Bonn, 1986. Harhoiu, R., <i>Die frühe Völkerwanderungszeit in Rumänien</i>, Archaeologia Romanica, 1, Bukarest, 1998. Schmauder M., <i>Oberschichtgräber und Verwahrfunde in Südosteuropa im 4. und 5. Jahrhundert</i>, I-II, Archaeologia Romanica, 3, Bukarest, 2002. Bóna I., <i>A hunok és nagykirályaik</i>, Budapest, 1993. Bóna I. – Cseh J. – Nagy M. – Tomka P. – Tóth Á., <i>Hunok – Gepidák – Langobardok. Történeti régészeti tézisek és címszavak</i>, Összeállította Bóna I., Magyar Östörténeti Könyvtár, 6, Szeged, 1993. Bóna I., <i>A középkor hajnala. A gepidák és a langobardok a Kárpát-medencében</i>, Budapest, 1974. Csallány, D., <i>Archäologische Denkmäler der Gepiden im Mitteldonaubecken (454-568 u. Z.)</i>, Archaeologia Hungarica, 38, Budapest, 1961. Harhoiu, R., <i>Quellenlage und Forschungsstand der Frühgeschichte Siebenbürgens im 6.-7. Jahrhundert</i>, Dacia N.S., 43-45, 1999-2001, 97-158. Daim, F., <i>Avars and Avar archaeology. An introduction</i>, in Regna and Gentes. The Relationship between Late Antique and Early Medieval Peoples and Kingdoms in the Transformation of the Roman World, Ed. Goetz, H.-W. – Jarnut, J. – Pohl, W., The transformation of the Roman World, 13, Leiden – Boston, 2003, 463-570. Halsall, G., <i>Early Medieval Cemeteries. An Introduction to Burial Archaeology in the Post-Roman West</i>, Glasgow, 1995.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Cronologia epocii migrațiilor și a epocii medievale timpurii	Proiecții multimedia	
2. Cultura Sântana de Mureș-Cerneahov	Proiecții multimedia	
3. Cultura materiale a epocii hunice	Proiecții multimedia	
4. Cultura materială a epocii merovingiene	Proiecții multimedia	
5. Cultura materială a epocii avară	Proiecții multimedia	
6. Tehnici de prelucrare a metalului în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
7. Ceramica, osul, lemnul și sticla în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
8. Motive decorative în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
9. Importuri și producție locală în Bazinul Carpatic în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
10. Evoluția costumului feminin și masculin în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
11. Evoluția culturii materiale în Transilvania în epoca hunică și gepidică	Proiecții multimedia	
12. Evoluția culturii materiale în Transilvania în epoca avară	Proiecții multimedia	
13. Funcționalitatea artefactelor în secolele 5–8 p. Chr.	Proiecții multimedia	
14. Arheologie funerară	Proiecții multimedia	
Bibliografie		
Tejral, J., <i>Zur Chronologie der frühen Völkerwanderungszeit im mittleren Donaauraum</i>, Archaeologia Austriaca, 72, 1988, 223-304.		

2. Tejral, J., *Zur Unterscheidung des vorlangobardischen und elbgermanisch-langobardischen Nachlasses*, in *Die Langobarden. Herrschaft und Identität*, Hrsg. Pohl, W. – Erhart, P., *Forschungen zur Geschichte des Mittelalters*, 9, Wien, 2005, 103-200.
3. Siegmund, F., *Merowingerzeit am Niederrhein. Die frühmittelalterlichen Funde aus dem Regierungsbezirk Düsseldorf und dem Kreis Heinsberg*, *Rheinische Ausgrabungen*, 34, Köln, 1998.
4. Bierbrauer, V., *Archäologie und Geschichte der Goten vom 1.-7. Jahrhundert. Versuch einer Bilanz*, *Frühmittelalterlichen Studien*, 28, 1994, 51-171.
5. Petrescu, F., *Cultura Sântana de Mureș-Cerneahov. Arheologie și istorie*, in *Între stepă și Imperiu. Studii în onoarea lui Radu Harhoiu*, ed. Măgureanu, A. – Gáll, E., București, 2010, 41-78.
6. Harhoiu, R., *Chronologische Fragen der Völkerwanderungszeit in Rumänien*, *Dacia N.S.*, 34, 1990, 169-208.
7. Anke, B., *Studien zur reiternomadischen Kultur des 4. bis 5. Jahrhunderts*, *Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas*, 8, Weissbach, 1998.
8. *Attila und die Hunnen*. Ausstellungskatalog, Stuttgart, 2007.
9. Siegmund, F., *Alemannen und Franken*, *Ergänzungsbände zum Reallexikon der Germanischen Altertumskunde*, 23, Hrsg. Beck, H. – Geuenich, D. – Steuer, H., Berlin – New York, 2000.
10. Daim, F., *Avars and Avar archaeology. An introduction*, in *Regna and Gentes. The Relationship between Late Antique and Early Medieval Peoples and Kingdoms in the Transformation of the Roman World*, Ed. Goetz, H.-W. – Jarnut, J. – Pohl, W., *The transformation of the Roman World*, 13, Leiden – Boston, 2003, 463-570.
11. Bálint, Cs., *Die Archäologie der Steppe. Steppenvölker zwischen Wolga und Donau vom 6. bis 10. Jahrhundert*, Wien-Köln, 1989.
12. László Gy., *A népvándorláskor művészete Magyarországon*, Budapest, 1971.
13. Aufleger, M., *Metallarbeiten und Metallverarbeitung*, in *Die Franken. Wegbereiter Europas*, Band 2, Mainz, 1996, 618-628.
14. Heinrich-Tamáská O., *Megjegyzések a kora avar kori ötvösművészethez a fogazással díszített leletek kapcsán*, *Móra Ferenc Múzeum Évkönyve – Studia Archaeologica*, 8, 2002, 245-282.
15. B. Tóth, Á., *Gepidische Siedlungen im Theissgebiet*, *Monumenta Germanorum Archaeologica Hungariae*, 4, Budapest, 2006.
16. Vida, T., *Die awarenzeitliche Keramik I. (6.-7. Jh.)*, *Varia Archaeologica Hungarica*, 8, Berlin – Budapest, 1999.
17. Aufleger, M., *Beinarbeiten und Beinverarbeitung*, in *Die Franken. Wegbereiter Europas*, Band 2, Mainz, 1996, 640-649.
18. Nagy M., *Állatábrázolások és az I. germán állatstílus a Közép-Duna-vidéken – Tierdarstellungen und der germanische Tierstil I im Gebiet der mittleren Donau*, *Monumenta Germanorum Archaeologica Hungariae*, 5, Budapest, 2007.
19. Mesterházy K., *A gepidák kereskedelme és népi kapcsolatai*, in *A gepidák. Kora középkori germán királyság az Alföldön*, *Gyulai Katalógusok*, 7, Gyula, 1999, 77-89.
20. Quast, D., *Byzantinisch-gepidische Kontakte nach 454 im Spiegel der Kleinfunde*, in *International Connections of the Barbarians of the Carpathian Basin in the 1st-5th centuries A.D.*, ed. Istvánovits, E. – Kulcsár, V., *Aszód-Nyíregyháza*, 2001, 431-452.
21. Garam, É., *Funde byzantinischer Herkunft in der Awarenzeit vom Ende des 6. bis zum Ende des 7. Jahrhunderts*, *Monumenta Avarorum Archaeologica*, 5, Budapest, 2001.
22. Martin M., *Tradition und Wandel der fibelgeschmückten frühmittelalterlichen Frauenkleidung*, *Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz*, 38, 1991, (1995), 629-680.
23. Vida, T., *Bemerkungen zur awarenzeitlichen Frauentracht*, in *Ethnische und kulturelle Verhältnisse an der mittleren Donau vom 6. bis zum 11. Jahrhundert*, Hrsg. Bialeková, D. – Zábójnik, J., Bratislava, 1996, 107-124.
24. Siegmund, F., *Kleidung und Bewaffnung der Männer im östlichen Frankenreich*, in *Die Franken. Wegbereiter Europas*, Band 2, Mainz, 1996, 691-706.
25. Bóna, I., *Gepiden in Siebenbürgen – Gepiden an der Theiß (Probleme der Forschungsmethode und Fundinterpretation)*, in *ActaArchHung*, 31, 1979, 9-50.
26. Horedt, K., *Der östliche Reihengräberkreis in Siebenbürgen*, *Dacia N.S.*, 21, 1977, 251-268.
27. Horedt, K., *Morești. Grabungen in einer vor- und frühgeschichtlichen Siedlung in Siebenbürgen*, Bonn, 1979.

28. Horedt, K., *Contribuții la istoria Transilvaniei în secolele IV-XIII*, București, 1958.
29. Stanciu, I., *Teritoriul nord-vestic al României și Khaganatul avar*, Acta Musei Prolissensis, 23, 1, 2000, 403-451.
30. Härke, H., *The Nature of Burial Data*, in *Burial & Society. The Chronological and Social Analysis of Archaeological Burial Data*, ed. Jensen, C. K. – Nieslen, K. H., Aarhus, 1997, 19-27.
31. Brather, S., *Kleidung, Bestattung, Ritual. Die Präsentation sozialer Rollen im frühen Mittelalter*, in *Zwischen Spätantike und Frühmittelalter*, Hrsg. Brather, S., Ergänzungsbände zum Reallexikon der Germanischen Altertumskunde, 57, Berlin – New York, 2008, 237-273.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul oferă informațiile de bază legate de arheologia și cultura materială a epocii migrațiilor și a epocii medievale timpurii, necesare pentru cariera de arheolog.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Fiecare răspuns corect valorează 0,25 puncte. Acumularea de 9 puncte reprezintă nota 10.	Examen scris: test	100%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
• Acumularea de 4,5 de puncte la examenul scris			

Data completării

..... 2015. 05. 10.....

Semnătura titularului de curs

....Conf.univ. dr. Révész László...

Semnătura titularului de seminar

...Dobos Alpár.....

Data avizării în departament

..... 2015. 05. 10.....

Semnătura directorului de departament

.....Prof.univ.dr.Pál Judit.....